

## Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:

## в Австрії:

на пів рік . . . . .	20 кор.
на пів року . . . . .	10 кор.
на чверть року . . . . .	5 кор.
на місяць . . . . .	170 кор.

## За границею:

на пів рік . . . . .	16 рублів
	або 36 франків
на пів року . . . . .	8 рублів
	або 18 франків

Поодинокі числа по 16 сот.

# РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми вишеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска» — 3 Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5<sup>1/2</sup> год. пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під я. 1. п. Домбровського (Хорунжини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня зничійні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісламі» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

## Язиково-національна латанна.

(X) Знов почали ся пересправи центрального правительства з відпоручниками німецьких і чеських сторонництв парламентарних в справі порозуміння язиково національного. Не в перший раз і не перше се австрійске правительство бере сю справу в свої руки, щоби залатати сю прогалину, яка в язиково-національній справі розділює Німців і Чехів в Чехах і Моравії. Сеї латанни пробовано вже нераз і в тім виробила ся вже певна техніка. Пробовано нераз залатати з правого боку, то показувала ся дірка з лівого боку, пробовано залатати зверху, розлазило ся в споді і так проявляли ся різні пропуклини, а всі змаганя правительственних кругів до полатаня справи доводили до того самого вислїду, що замість одної більшої пропуклини показувало ся в різних місцях кілька менших. Виходило все на одно — якось то не йде!

Др. Кербер здобув собі славу найсправнійшого майстра, якого має тепер Австрія, бодай доси якось все щастило ся йому справу так повести, що удавало ся все полатати. Він забирав ся, поучений досвідом нераз сумним своїх попередників, зручнійше до справи, не тратив терпеливості ані гумору як той Іван в щастю і умів на все найти відповідну латку. Але й йому доси не повело ся сеї прогалини, яка ділить Німців і Чехів, залатати і вирівнати національні різниці і суперечности з різницями і інтересами держави. А коли др. Кербер тепер саме перед почином осінної сесії ради державної розночав знов пересправи, то годі сподівати ся, щоби при найліпшій волі порозумінє між Німцями а Чехами дало ся так легко перевести і бодай на час визволити Австрію спід німецько-чеського спору, бо сего не зумів ані єго державна штука ані обидві спірні сторони. Др. Кербер з свого становища вговорює обидві сторони, що добро обидвох народів зависиме від економічного процвітє, на спільній економічній основі і при спокійнім і терпеливім зближеню обидвох сторін переогодом зменшили-б ся суперечности а може раз на все вирівнали-б ся.

Німці домагають ся, щоби їх національний стан посіданя в державній області ані в народнім житю не був обмежений, і вимагають в тім напрямі певної заперуки, але й за Чехами промовляє справедливість, яка вказує на те, що безприкладним актом парламентарного насильства і державної податливості відобрано їм права, які їм справедливо перед тим признано, отже не можна їм дивувати ся, що они погрожують державі таким самим насилєм. Отже і правительство має в часті слухність за собою, і Німці опираючись на дотеперішнім стані і Чехи. Мусить отже бути якась причина, длячого всякі змаганя австрійского правительства до помиреня обох народів не доводять, а розбивають ся безуспішно.

Причина сеї безуспішности лежить не в недостаці державної штуки, не в незрі-

лости політичній народів, але в політичній латанні, якою у нас послугують ся. Як довго все буде у нас полагоджувати ся латанною, так довго будуть проявляти ся щораз нові діри і прогалини, і ніколи не можна буде довести до рішучої полагоди національних і язикових спорів. Аж тоді, коли найде ся рука, котра би справу так поставила, щоби не лише вирівнано хвилеві, дрібні, так звані практичні домаганя, але щоби поставлено принцип, після якого ма ла би бути кермована держава і її народи, державний принцип і державна ідея, оперта на основі повної справедливості і рівноправности, могла би бути та справа рішена. Мусило би се стати основним принципом не поодиноких правительств, але державної влади, що в Австрії нема кількох чи кільканайцяти національних суперечних питань, між які належить німецько-чеське, але що є одно велике питання, яке конечно повинно бути рішене, якби не механічно але органічно всі народи мали бути звязані в одну державну цілість. Мусило би се стати державним принципом і державною ідеєю, незалежною від правительства або сторонництв, що є лише одно право при рішаню всяких і різних національних питань і що се право не може бути инше для другого краю, для того або сего народу чи сторонництва. Се була би задача не правительствена але державна, справа не на завтра але на далеку будучину, яка не дасть ся лише полагодити з нині на завтра, не дасть ся лише полатати, але повинна бути переведена в довшій протягу часу і основно. Але що на се нема часу, отже мабуть остане все при латанні.

## Андрей Шептицкий

Божю милостию і сьвятого Апостольского Римского Престола благословенем

Митрополит галицкий, Архиепископ львовский, Епископ каменицкий

Всечесному Духовенству епархії.

(Дальше).

*Праця душпастиря по місії.* Така місія помагає душпастирям в їх праці. Але і душпастирі околиці мусять місіонарям помагати підтримуючи в будучности успіх осягнений місією. Могло би бути великою шкодою для неодної душі, як би по місії, на котрій розбудила ся єї совість, не могла знайти відповідної помочи у сповідника. Була би наражена на розпуку, як би не знайшла в своїй парохії потрібної підпори і помочи до витриваня в своїх постановленях.

*Приготованє місії.* До того, щоби місія повела ся, потреба, щоби она була дуже старанно приготована. Одна місія нестаранно переведена, неус справу, бо повиняє у слухачів поняте о місії; а до успіху місії много причиняє ся у-способленє, з яким люди приходять і слухають. Не є проте корисним, щоби місія в очах народа тратила цілком потяг новості і цікавості. Соборчики, котрих місійними називаємо, не належить перед людьми місіями називати; не лиш для того, щоби місія не стала чимсь по-

вседневним, але і для того, бо такий соборчик місією не є. Не заслуговує на назву місії торжество, хотяй би були виголошені і 2 і 3 проповіді. До сущности місії належить, щоби тревала найменше 3 дни, мала найменше по 4 науки денно і щоби ті науки були з собою логічно в один предмет звязані.

*Божє поміч.* Само собою розуміє ся, що так як в кожній душпастирській праці, так і в сій, більше значить божє благодать, поміч «свише», чим всі змаганя людей. Для того так, як проповідник розуміючий своє положенє, буде приготовляти ся до проповіді молитвою, так самі зроблять і місіонарі; много сили додасть їм і сповідь відправлена в цілі випрошеня ласки божої для діла і Служба Божє; много причинить ся до духа, з яким будуть правди віри представляти і розважанє, в котрім перед Богом застановлять ся над самим предметом науки і над способом, яким мають сей предмет людям голосати.

*Популярність.* Кожний добрий проповідник невеликою працею і коротким досвідом може стати ся добрим місіонарем. Сповіді в місії, голошені з місіонарями вирівнішими, вистарчить цілковито на впроваженє в всі секрета місіонарські. Одна річ може початкуючому робити трудність: Стиль, язик, образи, порівнанє, приміри популярні, без котрих місійної проповіді рішучо нема. Ту саму однак трудність має кожний проповідник, котрий старає ся говорити способом приступним для людей, до котрих говорить.

Популярність, можна би сказати, є найважнійшою прикметою проповідника, бо єго проповідь приносить тільки хісна, скільки єї люди ясно розуміють і легко можуть запам'ятати.

Та ясність і приступність бесіди, є потрібною навіть в бесіді зверненій до людей культурних, так як простота стилю є єго прикметою в очах всіх. Гадаю, що кожний богослов в часі своїх студій зробив се спостереженє, що довгий а неясний трактат не так науку якусь вложити, як коротке але яснє реченє. О скільки кож більше потреба тої ясности в бесіді зверненій до людей непривиклих до скорого думаня о річах абстрактних, якими в великій часті суть правди віри і християнської моральности. Кожний проповідник, що справді дбає о наученє людей, мусить все о тоє старати ся і все над тим працювати, щоби науку Євангелія зробити для людей як найприступнійшою. Сеж прецінь майже виключна єго задача.

Великою школою популярности є катехизація і сповідальниця. Говорячи з дітьми і з людьми простими, знаходимо способи, щоби високі понятя і правди віри до них зблизити, звязати їх з такими понятями і образами, котрі не суть їм чужими.

Знаменитою школою для молодих святичів, що хотять виробити ся на добрих проповідників і місіонарів, є слуханє добрих проповідей старших. При тій нагоді легко спостерігати, як були би самі представили ту саму правду инакше, гірше або ліпше.

Місії відправлені сего року силами деканального клира, пересвідчили мене, що дуже легко дало би ся перевести організації місіонарів епархіяльних, котрі би могли не лиш в своїх, але і в чужих деканатах голосити місії.

Того потреба для самого успіху місії, бо певно науки святичів в околиці цілком не

знаних, а припиняних через пароха у дверей Церкви, як посланники неба, можуть робити більше вражіння, як науки людей, котрих нарід вже знає.

До такої організації місіонарів єпархіяльних можемо дійти лиш поволи. Я до неї йду тою дорогою, що передовсім стараю ся зорієнтовати ся між священниками, що з часом можуть зістати такими місіонарями. Таких знаходжу в кождім деканаті. Пізнавши менше більше ліпших проповідників цілої єпархії, приступлю до дальшої організації, котра би могла, надію ся, стати загальною і тривалою.

Там, де духовенство деканальне від часу до часу такі місії устроює, легко кождий сотрудник виправить ся при старших в ту саму систему, котра самою практикою і досвідом буде рости і розвивати ся. Всім проте Преп. отцям, котрі вже мають якусь виправу в місійнім проповідництві, поручаю горячо молодших священників деканату з просьбою, щоби їх до тої праці заохочували і в ній вправляли.

Для улєкшеня праці і помочи тим отцям, що схотіли би взяти ся до переведеня місії, подаю тут програму кількоденної місії, котру легко на 3 днівну стягнути, опускаючи науки не так суцїні:

Вечером вступа наука «о місії».

*Програма місії:* 1. о спасеню; 2. о цілі чоловіка і сотворінї; 3. о грїсі; 4. о пеклі; льогїчно лучше о пеклі, бо величезну силу має то само звязанє наук о «грїсі» і о «пеклі», а наука о смерті більше зробить вражїне, коли вже передумало ся, що чекає грїшника по смерті.

Наука о грїсі, коли має на цілі взбудити обридженє, мусить лиш коротко вложити теоретичну науку віри о грїсі, а затримати ся більше над представлєнем грїха яко річи страшної, мерзенної, небезпечної. Катехизация того дня о 6-ох правдах віри.

II. день. 1. о перших трех заповідях. Де того потреба; о забобонах осібна наука; 2. о четвертїй і пятїй заповідї; о піяньстві осібно; 3. о сповїдї, з короткою рекавітуляцією того, що о грїсі говорило ся; 4. о смерті, можна розділити сю науку на двї: смерть грїшника, смерть праведного. Та проповідь може розбудити сильно совість. Доперва під конець другого дня можна зачати сповїди, властиво найлучше по вичерпаню закону божого, инакше, много почувши о новім грїсі, вертають і поправляють сповїдь. Катехизация о условиях доброї сповїди.

III. день. 1. о 6-їй і 10-тїй; тут о мислях: як рано мало людей, лучше чекати з важїйшою проповідю на більше збранє, а тут вложити проповідь не так важну; 2. о святотратскїй сповїдї; 3. о 7-їй заповідї (або о піяньстві); 4. о судї (частнім або загальнім). Катехизация знову о сповїдї.

IV. день. 1. о постановленю поправи або о жалю і проч.; 2. о Причастїю або о Найсв. Евхаристїї; 3. о почитаню Пречистої Богородицї; 4. о небї. Катехизация о Причастю.

V. день. 1. о дорозї хрестїї за Ісусом Христом, о терпелївостї; 2. о любовї Ісуса Христа; 3. о св. Тайнї супружества; 4. о любовї Божїй, або о страстях Ісуса Христа. Катехизация: Житє Ісуса Христа.

VI. день. 1. о витреваню в добрім аж до кінця; 2. закінченє місії під хрестом, відновленє обїтниц хрещеня, сповїди, присяги супружества, обїту тверезости, або поворот блудного сина, або житє з ласки Божої, або «о церкві яко провідницї в житю... Благословенє хрестїків, зіля, заповідженє попереднього дня.

*Християнскї практики.* Місія може і повинна причинити ся до розширеня практик християнського житя. Тому, так як давно місії наші бували зверненї до запровадженя тверезости, так і тепер можемо поставити собі яко мету, особенну якусь сторону житя християнського. Я стараю ся тепер так розширити практику спільної молитви і буду до неї так довго вертати, доки сея практика не прийме ся у християнських родин так як звичай хрестити ся перед їдженєм. Тому прошу Всєч. духовенство о поміч до так загального розширеня сеї практики. Нема в тім зглядї науки, котра би так на вірних подїлала, як примір родина священника. На другім місци розширяю читанє спільне на голос побожних книжок. При візита-

цїях маю сю трудність, що роздаючи книжочки вірних, певно по більшїй частї трафляю на таких, що ї не перечитають отриману книжочку. Тому прошу Вєч. отцїв припроваджувати до мене людей, що хотіли би підняти ся праці читаня на голос книжок побожних.

*Книжки побожні.* Як се було би можливе в часї місії, оо. місіонарі могли би вистарати ся, щоби якийсь т. зв. образник, або і осібно на те поставлений помічник місіонарів, продавав книжочки побожні. Природно, більше цїнить ся то, що купило ся.

По організованю по деканатах місій обїцою собі і сей хосєн в моїх очах неоцїнений, що поміж духовенством буде чим раз більше процвітати дух христового проповідництва, а то ціла наша сила, то найважїйше наше орудїє, найбільше наше щастє, найсолодша потїха для нас Христових священників.

(Дальше буде).

### З політичного поля.

*Краввий видїл з причини хлїборобских страйків* вислав до повітових видїлів дотичних окресностей два квестїонарі з питаннями задля зібраня статистичного матерїялу дотично страйкової квестїї. Однї з квестїонарів мають переслати двірским обшарам, де були страйки, а при помочи другого квестїонаря повітовї видїли мають переслухати вїтїв тих самих місцевостїй і цілий матерїял, зібраний в сей спосіб, доповнений власними увагами і поясненями предложити краєвому видїловї найдальше до 25. с. м. Квестїонар випрацьовачий краввим видїлом обїймає жаданя подати: назвиско властителя маатку, чи мешкає в місци, а коли нї, назвиско завідателя, евентуально державця; який був кошт найму робїтника в часї живя, а який в инших порах року і який був спосіб винагороди робїтника; який був середній кошт живя з морга; чи уживано жививрок і коли спроваджено їх перший раз; коли с. р. робїтники відмовили роботи і які ставили жаданя; чи заключено угоду, на яких услівях, на як довго і за чїїм посередництвом; чи спроваджувано чужих робїтників до живя, звідки і за якою винагородою; кілько є постійної фільварчної служби і чи она рівнож страйкувала; чи і на яких услівях повернула до роботи; вкінци чи в місци або околици істнують які промисловї заведеня, кілько місцевих людей там одержує працю, через який час в році і кілько там заробляють?

*Робїтничї страйки* захопили францускї копальнї угля, хотїй не всі робїтники приступили до него. Іменно на парискїй «независимїй біржі праці» відбули ся збори заступників «жовтого синдикату» робїтників, на яких стверджено, що страйкуючі робїтники є в меншости та навіть поставлено внесене, щоби працюючим робїтникам розділити револьвери і набої до самооборони, колиб страйкарї схотїли прогнати їх від праці. Однак від такого узброєня відступлено, коли заступник правительства запевнив, що працюючі найдуть достаточну оборону в мїлїтарнїй силї. В ріжних місцевостях прийшло до кровавих перепалок між війском а страйкуючими робїтниками. Секретар міжнародного стоваришеня француско-альжирских робїтників в пристанях, повідомив секретарїят Гїрничого союзу, що видав обїжник до пристаневих робїтників всіх пристанїй, щоби занехали виладовувая транспортів вугля. Робїтники розвели агїтацію за загальним страйком працюючої верстви. — Також в Бельгїї надходить гроза углевого страйку, бо заступники ямарів 4 бельгїйских гїрничих ревірів ухвалили вчєра в Шарлероа жахадати 5% підвижки платнї. Ся ухвала принята з огляду на француских робїтників, щоби запобїчи дешєвшому дозовови угля в Бельгїї. — Гїрничий страйк в Швайцарїї, який довів був до формальних битв з війском, покінчив ся передвчєра ухвалою страйкуючих робїтників, щоби висказати протєст против поліції і війска і підняти наново працю. — Натомість страйк углярів в Сполучених Державах трєває дальше, а дотеперїшнї переговори при сївучастї правительства не довели до порозумїня.

*На Балканї* ситуація стає чимраз критичнїйшою. Телеграми доносять вже про формальні

битви болгарских повстаньчих ватаг з турецким війском. Емісарї і агїтатори підбурюють весь народ до повстаня. Підчас принятя гр. Ігнатїєва в Софїї переходили македонскї товариства з коругвами перед бальконом, з котрого промовив гр. Ігнатїєв до зібраного народа. По дорозї стрїнув ся сей похід зі старим російским генералом, котрий задержав похід і прєсїв, щоби дозволили єму поцїлувати публично македонскїй прапор, що ї стало ся на улици серед товпи людей. Потім приймаєв гр. Ігнатїєв македонскї комїтєти революційнї. — З Македонї доносять, що межї тамошним населєнем агїтатори розсускають поголоску, що цар брав лично участь в торжєствї на Швїцї, що цар є за повстанєм і що на его то приказ гр. Ігнатїєв удає ся до Софїї, щоби поперти македонскє повстанє. Тї поголоски викликають між Македонцями сильне вражїне.

### Новинки.

— *Календар.* В середу: гр.-кат. Кириана Юстинї; рим.-кат. Терєси. — В четвєр: гр.-кат. Дїонизїя; рим. кат. Галля.

— *Видїл Рускої Громади* відбув в недїлю сїдїня під проводом голови посла Барвїнського, обговорював політичне положєне сучасне і вибрав анкету для підготовленя дальшої роботи екон мїчної і національно політичної.

— *Посол Барвїнскїй* вїїхав до Відня на сєсію ради державної, де відтак прилучить ся до путнїків вїїзджаючих на ювілейну подорож до Риму.

— *ВПрєсєв.* Митрополит Шлєптичїй вїїхав вчєра в Познаньщину на весїлє свого брата Казимїра і поверне до Львова в пятницю сєго тижня.

— *Реформа гр.-кат. духовної семїнарії* обїявила не лишє заведєне вїїрцевого порядку та карности між питомцями, але і наложила на них такі тяжкї, прямо за тяжкї обовязки, що можна сумнївати ся про єї раціональнїсть та успїшнїсть. Коли ц. і к. війско вєстє о 6 годїнї рано, а зачинає дневне занятє на свободнїм воздуєї о год. 7., то наші теологї мусять вєставати тепер о год. 5. рано і сейчас удають ся в холоднї мури церкви для відбуваня медитацій і годїїнок. Весь дальнїй час дня є так само виповнений без перерви ріжними присєсами і практиками. Таке томлячє, вчасє вставанє може відбити ся некорисно на здоровлю слабїших конституцій, а на кождїй спосіб, як нам доносять, спонукає богато питомцїв — і то не тих найгїрших, які зображенї в посланню о. Митрополита — до виступленя з семїнарії і переходу на иншїй факультєт. В інтерєсї нашої церкви лежить, щоби єї духовенство складало ся не лишє з аскетів та книшодїїв, які поза мурами семїнарії не бачучи для себе пробутку, готовї перевєсти всякє зарядженє власти і всякє постунованє о. ректора, але також з людей спосїбних і свїтлїх, які радї-бо час академічних студїй подїлити в якийсь пропорційї між молитву а науку. Не хочємо видавати обєуду наперед на підставї вїстїй, доходячих нас з круга теологїчної молодїжи, але лишє одно мусимо з жалєм підвєсти, що о. ректор др. Хомишин ступає дальше на своїй коломїйскїй дорозї «обєдїненїя» і не лишє терпить в мурах семїнарії «кружок рускїх студєнтоф богословско-о факультєта», але навіть їх російскї відозви підписує своїм іменєм. Коли таку відозву, обїдїжаючи найдїткливїше народне почутє руско-української молодїжи, здерто сейчас з муру раз і другий, о. ректор уважав відповідним зганити «безпоощадно» українську молодїж за сей вчїнок, надаючи виразно згаданому російскому «указови» знамя офіційальности, рівної всякому иншому оповїщеню ректорату. Се неїмовїрне, а прєцинь правдивє, що народнї рєнегати-зрадники найшли в о. ректорї попєчителя і протєктора і зорганїзували ся в мурах семїнарії в окреме «русское абщєство» задля культу «матушкє Рєсєє і царя батюшкє». Отже в тім напрямї придалась би реформа не менше тамтої!

— *Видїл Фїлїї Руского Товариства педагогїчного в Коломїї* має чєсть отсїм запросити своїх Вп. Членів на надзвичайнї загальнї зборї тогож товариства, що відбудуть ся в недїлю дня 19. н. ст. жовтня с. р. о 3. год. пополуднї в гїмназїяльнїм будинку в Коломїї. — В Коломїї дня 12. жовтня 1902. За Видїл: *Володимир Корїневич*, заступник голови, *Теодор Рїбак*, секретар.

— *З руских осєлє в Боснїї.* Польскїй місіонар кс. Чермїнскїй в описи своєї місійної подорожи в Боснїї згадує декількома словами про Русинів. Для нас найважїйше се, що, як показує ся з заміток кс. Чермїнського, конечно потреба би вислати там, як вже не сталого священника, то бодай оо. Василїян на місію. В противнїм случаю наші поселєнцї в Боснїї пропадуть для руского обряду і народности.

— **Ucisk Polaków przez Rusinów.** Зі Станислава пишуть нам: Директор тутешньої семінарії учит. Войцеховський не получивши бажаної посади у Львові, не тратить «*ducha narodowego*», а навіяки збирає задалегідь лаври на посаду бодай в Заліщиках. При кожній, хочби як невинній патріотичній заяві зі сторони учеників-Русинів відзивавсь до них словами: «*Ja wam tu dam Rus, ja was wszystkich powypędzam*». На початку сего шкільного року прийшов до запису ученик семінарії Михайло Кречковський. Ні сіло ні пало почув з уст директора Войцеховського «*dekret*»: «*Ty tu nie masz miejsca, konferencya wykluczyła cię z zakładu jeszcze przed wakacyami*». Згаданий ученик, не знаючи досі нічо о своїм «*виключенню*» — до кінця шкільного року був стипендістом той-ж семінарії — відніс ся до краєвої ради шкільної у Львові. Коли по якимсь часі явив ся знов на коритарі заведеня, щоби дізнатись о рішеню ради шкільної краєвої, почув з уст директора Войцеховського ось таке рішене: «*Ja cię każę przez policję wyrzucić*». Щоби не «*іритувати*» директора Войцеховського, згаданий бідний ученик вже тепер лиш здалека ходить докола заведеня шкільного та допитуєсь знайомих про рішене ради шкільної краєвої. Мимходом мусимо згадати і про те, що деякі ученики тутешньої семінарії, жиди, не знаючі крім жидівської, лиш руску розговірну мову, подали згідно з дійсним станом річи, руску мову яко розговірну. Ну, мають ся они з пишна від директора Войцеховського та его товаришів!

— **Клевези на нашій інституції та людий містять ся в кожнім числі «Галічаніна»**, коли не в власних «*істочкоф*», то в польських часописів. В останнім числі повторює пр. за Echo-м przemyśl-им всякі наруги над тамошню гімназійною молодіжню і її вчителями за те, що один з учеників заремонстрував против учителя польської мови, Поляка, який в задачі перечеркнув слово «*український народ*», і доказував, що такого народу не було і нема (!) а в лише руский, чи як «*Галічанін*» пише: руский народ! Польський шовініст і московський ренегат наїшли ся тут побіч себе! Зараз опісля «*Галічанін*» вже на власну руку денунціює членів «*реформованаво євугітами монашескаво духовенства*» і наводять між иншим, що монах о. Костецкий висказав ся, що «*святченики-кацапи виїшли би з процесією і монстрацією, колиб на границі появили ся Москалі*». К ліцу лі такаа злаба монаху? — питає хитро «*Галічанін*». Алеж се не злаба, лише така ясна правда, як те, що так само вчинили би чеські прусофіли супротив Німеччини, або триєстенські ірідентисти супротив Італії чи Волохи супроти Румунії, або вкінці наші Шехццоляка супроти якогось можливого «*гуфца народового*». Та впрочім чиж не дали вже докази сего москвофільскі святченики в Америці, які мимо того, що там Москаля і нема, одирили ся скоро в раменах цари і православія.

— **В Преображенській церкві** при ул. Краківській у Львові вставлено вже в іконостасі всі образи з ввітком великих образів Ісуса Христа і Матери Божої, які входить ся ще в малярській роботі.

— **Личні вісти.** Краєвий маршалок гр. Андрій Потоцький виїздить на кілька днів до Відня. Его подорож стоїть мабуть в звязи зі справою скликаня галицького сейму на довшу сесію в січні 1903.

— **Будова шкіл.** Кр. шк. рада признала громаді Чернилів, яворівського повіта, 2000 К безпроцентової позички на будову школи.

— **Іменованя.** Міністерство торгівлі іменовало старшими почмайстрами, почмайстрів І кл.: Юл. Браєра в Городенці, Йос. Станка в Косові, Ів. Яхимовича в Сколім, Йос. Гінду в Отгвині, Тому Санетру в Заліщиках, Юл. Венгріновича в Тухові, Вінк. Бжузу в Рожайтові і Мих. Паховського в Тшебіні 2.

— **Субвенції для «Соколів».** Для сокільских товариств роздавав краєвий відділ дотепер щорічно постійну заемогу в загальній квоті 4000 К. З огляду на те, що число таких товариств побільшило ся, та що вже є і рускі «*Соколи*» у Львові, Станиславі, Коломиї і Перемішли, вставив краєвий відділ в бюджет на 1903 рік на ту ціль 8000 К.

— **Купуйте землю!** Три кілометра від місточка Войнилова є до розпарцельованя 535 моргів ґрунту, доброго, орного, сіножати і корчунки, все по 130 ар. за морг. Близших вістий уділяє п. Василь Сметанський в Войнилові.

— **Польські людовці а центральний комітет виборчий.** Нинішній Kurjer lwowski назначає становиско людовців до центр. комітету виборчого отсеми словами: «*Польске людове сторонництво не має ніякого діла з рабівниками прав люду і нікому не дало повновласти виступати на зібраню комітету для виборчих розбоїв*». А дальше пише: «*Наше становиско до виборчих обманців, деморалізаторів і рабівників прав люду, ми вже не раз визнавали. І нині, коли неоправна кліка стоїть уперто при своїх підлих плянах, мусимо*

повторити клич, під якого не відступимо: Проч з центральним комітетом!»

— **Сіонізм.** Жидівска молодіж університетска в Кракові, за приміром львівської, скличе віче в справі признаня на краківськім університеті жидівської народности.

— **Страйк хліборобів в Італії.** З Сиракуз доносять: В Жіятанна застрайкували робітники на павських ланах. Коли на їх місце спроваджено чужих робітників, страйкарі прогнали їх з поля. Небавом прибуло військо, але страйкарі привитали его градом каміня. Війско дало огня до селян, але що стріляло сліпими патронами, то страйкарі не бояли ся. Небавом військо одержало острі кулі і коли товпа селян не уступила, гримнули карабіни. На бовици остало кілька трупів, а кільканацять осіб було ранених. Ті, що виїшли цілі, розбігли ся на всі сторони.

— **З'єсенє кари смерти.** Zeit доносить, що одиє з послів поставить в державній раді внесенє на знесенє кари смерти.

— **Голод в Росії.** В саратовській губернії настає страшній голод. Люде гинуть на голодовий тиф як мухи, бо державна заемога в висоті 340.000 рублів на поживу вже вичерпана.

— **Археологічний добуток.** Якийсь селянин на острові Зеляндії (Данія) викопав старинний віз сонця. Долішня часть воза складає ся з спіжевої коробки з трема парами коліс. На возі находит ся спіжевий кінь, а за конем образ сонця, дуже гарно різьблений. Археологі запевнюють, що сей віз походить з одинацятого столітя перед Хр.

— **Францускі міністри.** Пеллетан і Вальє їхали оноді чомом по ріці Марне. Несподівано повійав вітер, човен перевернув ся, а оба міністри унали до води. На щастє побачив їх якийсь рибак і спас міністрів від смерти.

— **Воздушна катастрофа.** Інженер Бродський в Парижі побудував бальон з кермою своєї системи і оноді зробив першу пробну подорож в товаристві свого товариша Моріна. Однак смілкачам не пощастило сь, бо шпурри пірвали ся і оба інженери випали з лодки та погибли на місці.

— **Родинна драма.** Властитель каменіці і реставрації «*під зеленим деревом*» у Відні при улици Маріягільф, Іван Ферхтегот, застрілив оноді свою жінку і трое дїтний а відтак і сам застрілив ся. Ферхтегот походив з багатой родини, скінчив політехніку і став будівничим, але діставши в снадцині гроші, покинув будівництво а взяв ся вести реставрацію «*під зеленим деревом*», котра давнійше в старім будинку була справдішною копальнею золота. Ферхтегот переставив будинок, урядив реставрацію на новий лад з цілим комфортом, але показало ся, що давні гості розбігли ся; до реставрації мало хто заходив і Ферхтегот мусів щораз більше докладати до неї. Наконєць попав в такі довги, що вже не мав виходу і оноді пересидівши цілу ніч в каварни в тім самім домі, вернув о пів до 9. год. рано домів і застрілив родину та й себе.

— **Штучні кінські зуби** се найновішій і певно що григінальна штучка злодійска. З Риги доносять, що там одиє купець купив пїбито шестилітного коня за 285 рублів. За кілька днів показало ся, що шкани всі зуби повипадали і она не може нічого їсти. Докладнійші розсліди показали, що шкана мала дуже штучно повправлювані фальшні зуби.

— **Динамітовий замах на весіле.** Страшного злочину допустив ся в громадї Крістіор в гуґіндскім комітаті на Угорщині гірник Дьордїй Барбуля. Він від довшого часу залиць ся доньки надзирателя копальні Водічана, і навіть сватав ся до неї, але дістав гарбуза. Він постановив длятого пімстити ся. Коли оноді дївчина, повінчавши ся зі старшим гірником Петросаном, вертала з церкви, кинув Барбуля межі весільних гостей динамітовий патрон. Серед страшного гуку експлодував патрон та убив на місці господаря Івана Сінгуру, що прийшов на весіле, покалічив тяжко ще кількох інших гостей і розірвав на кусні шестеро коний. Барбулю арештовано і відставлено до криміналу.

— **Дрібні вісти.** В Нароли, цішанівського пов., отворять другу аптку. — В Станиславі повісив ся резервіст 58. п. в. Михайло Попович. — В Беску сяноцького повіта, отворено з нинішнім днем телеграфічну стацію. — В Чернівцях застрілив ся офіціал прокуратури скарбу, Діониз Строїч, 39-літній муштина. — В Дорній Ватрі на Буковині згоріла оноді більша часть тамошнього лічничого заведеня.

— **Вісти з перемискої епархії.** Презенти одержали: оо. Гнатишак на Полкині, Вікт. Кравич на Яжів старій і Анаг. Хляк на Хиринку. — Канон. інституцію на Загірє, вільховецького дек., одержав о. Іван Калужняцький. — Завідателем парохії Морохова назначений о. Ант. Клячинський, а сотрудником в Криничі, мушинського дек., о. Григ. Коваль. — О. Іван Копистяньський, парох Лежайска, одержав крилошанські відзнаки. — Правительство продовжило на одиє рік дотацію з релігійного фонда для прив. сотруд-

ників в Сокалі і Опаці та назначило на одиє рік дотацію з того фонда для сотрудника в Стараї, мостиского деканата.

— **Родимці! Памятайте на фонд будови приватних шкіл!**

**Посмертні оповістки.**

— **О. Петро Крайновский**, парох в Литвиніві, підгаєцького деканата, львівської архієпархії, упокоїв ся дня 1. с. м. в 65. році житя а в 42. році сьвященства Покійній терпів на мелянхолью і утопив ся в керниці. В. в. п.!

— **Антін Саноцкий**, докторанд. медицини, упокоїв ся по довгій і тяжкій недузї дня 10. с. м. в заведеню на Кульпаркові в 30. році житя. В. в. п.!

— **Роман Гнатюк**, ученик 4. класи рускої гімназії в Коломиї, упокоїв ся в 14. році житя. В. в. п.

**Наука, штука, література.**

— **«Станиславівський Боян»** видав другий наклад 1. випуска свого видавництва: «*Не пор а*», на мішаний хор в супроводі фортепяна і мужеский хор «*a capella*», слова І. Франка; гармонізація Дениса Січинського. Ціна випуска 30 сот. — Зверхній вигляд випуска представляє ся гарнійше як в першім накладі. Веліновий папір, виразній друк і гарна вієста причинять ся також немало до скорого розкупленя другого накладу.

**Зоря ч. 9**, издавана в Коломиї, містить: Народну думу про Корсунську битву 1648. р., опис битви під Корсунем, байку Ст. Руданського п. з. «*Польскій і руский кіт*» і оповіданє А. Веретельника: «*Побіда*» та дві ілюстрації: діда лірника серед козаків і портрет Богдана Хмельницького.

**Дзвінок, ч. 19**, з дня 5. жовтня 1902 містить: Марійка. З італійского переробив Данило Бодревич. — Мерцеві дари. Народна казка. — Народні думи. — Опанас Маркович (Марко Вовчок) з портретом. — **В. Масляк:** Рускій молодежи з початком шкільного року. — Дерево, що то на нїм хліб росте. — Бажана матири. — Загадки.

**З Львівської Фільгармонії.** В четвер дня 16. жовтня великий концерт фільгармонійний при співучасті Яніни Королевич-Вайдової і Йосифа Слівінського. Програма: 1. 1. Моцарт: Увертура з опери «*Зачарований флет*», відограє орх. 2. Gounod: «*Арія з жемчугами*» з оп. «*Фауст*», відіспівав Я. Королевич. 3. Рубінштайн: Концерт V-ий (оп. 94) відограє Йосиф Слівінський. II. 1. Фібіх: Сімфонічна поема «*Вечером*», відограє орх. 2. Шопен: а) Ноктурн, б) Вальс, в) Мазурок, г) Баллада, відограє Й. Слівінський. III. 1. Чайковський: «*Пісня без слів*», відограє квінтет смичковий оркестри. 2. а) Носковський: «*Сумно*», б) Невадомський: «*Як маю тя брати дївчино*», в) Падеревський: «*Лірник*», відіспівав Яніна Королевич. 3. Лішт: Рапсодія ч. 1.

В суботу дня 18. жовтня популярній концерт.

**Телеграми.**

**Відень, 14. жовтня.** На нинішній угодівій конференції з послами предложено чеським і німецьким послам проект тимчасового управильнення язикових відносин для державних властей в Чехах.

**Відень, 14. жовтня.** Всенімці цофнули всі свої наглядчі внесєня, які остали з попередної сесії. Іменем всенімців заявив пос. Штайн през Феттерови, що внесєня цофнено тому, бо они сповнили вже свою задачу, с. є перепинили ухвалу заемоги для Тов-а парової плавби на Дунаю.

**Гаґа, 14. жовтня.** Нині зберєє ся ту мировий суд в цілі оголошеня вироку в справі спору Сполучених Держав а Мексику.

**Білгород, 14. жовтня.** Кружить вість, що правительство подало ся до димісії.

**Рим, 14. жовтня.** Сьв. Отець приймав вчєра угорських путників.

**Софія, 14. жовтня.** Македонці побіли турецкі війська на лївім березі ріки Струми і заняли місцевість Рудок.

**Вісти господарські, промислові і торговельні.**

**Рахунок Товариства взаємного кредиту «Дністер» у Львові, стоваришена зареєстрована з обмеженою порукою, за місяць вересень 1902.**

**I. Стан довжний:**

1. Удїли членів . . . . .	91.655 кор. 44 сот.
2. Фонд резервовий . . . . .	10.810 " 62 "
3. Спеціальна резерва страт . . . . .	1.111 " 59 "
4. Вкладки щадничі:	
а) стан на початку вересня 900.213 к. 53 с.	
б) вложило в вересні 93 стор. 527.764 к. 51 с.	
разом 1.427.978 к. 04 с.	
в) виняло в вересні 376.722 к. 81 с.	

Позістає з кінцем вересня . . . . . 1,051.255 кор. 23 сот.  
5. Сальдо побраних процентів 41.959 " 26 "

6. Непіднята дивіденда за рік 1897, 1898, 1899 1900 і 1901	4.691 " 62 "
7. Кошти спору . . . . .	692 " 87 "
8. На рахунку ріжних сторін . . . . .	576 " 83 "
9. Кредит банковий (в Банку краєвим) . . . . .	141.000 " — "
10. Товариство обезпечень «Дністер» . . . . .	3.000 " — "
11. Зиск за р. 1901. . . . .	1.144 " 43 "
<b>Сума 1,347.897 кор. 80 сот.</b>	

**II. Стан чинний:**

1. Позички уділені на скрипти і векслі:	
а) стан на початку вересня 831.830 к. 37 с.	
б) уділено в вересні 318.520 к. — с.	
разом 1,150.350 к. 37 с.	
в) сплачено в вересні 122.700 к. 39 с.	
<b>Стан з кінцем вересня 1,027.649 кор. 98 сот.</b>	
2. Позички уділені на векслі:	

а) стан на початку р. 1902	37.514 к. 67 с.
б) уділено в вересні	186.770 к. 36 с.
разом	224.285 к. 03 с.
в) звернено в вересні	16.177 к. 92 с.
<b>Стан з кінцем вересня . . . . . 208.107 кор. 11 сот.</b>	
3. Готівка в касі з 31. вер. 1902	1.606 " 32 "
4. Цінні папери фонду резервового . . . . .	8.587 " — "
5. Цінні папери інші . . . . .	42.560 " — "
6. В щадниці поштової (оборот чековий) . . . . .	554 " 40 "
7. В інших товар. і банках	49.164 " 07 "
8. На рахунку ріжних сторін	7 " — "
9. Сальдо коштів адміністрації	9.662 " 01 "
<b>Сума 1,347.897 кор. 89 сот.</b>	

Членів прибуло від початку р. 1902. до 30. вересня 1902, 422 з 430 удїл., убуло в тім часі 115 з 116 удїлами, остає з кінцем вересня 1902 всіх членів 2.315 з 2.407 декларованими удїлами в сумі корон 120.350.

Стопа процентова від вкладок 4%, від позичок уділюваних з провізією на кошти адміністрації 6½%.  
Львів, 13. жовтня 1902.

— РІК ЗАСНОВАННЯ 1892. —

**Товариство взаємних обезпечень Львів, ринок ч. 10. (дім «Просвіти»).**

є одиноким руским Товариством асекураційним.

Фонди «Дністра» з днем 31. грудня 1901.

**Дністер**

Фонд резервовий . . . . .	386.402 кор. 83 сот.	} разом 645.383 кор. 59 сот.
Резерва премії . . . . .	205.227 " — "	
Резерва спеціальна . . . . .	6.000 " — "	
Фонд емеритальний . . . . .	47.753 " 76 "	

«Дністер» обезпечує будинки як також збіже і пашу против шкід огневих. Всі три ВП. Ординарияти припоручили «Дністер» Веч. Духовенству і всім вірним.

Оплата премії в «Дністрі» є уміркована, а чистий зиск — надвижку з оплат — розділяє «Дністер» межі своїх членів яко звороти. В р. 1900. і 1901. вносить зворот 8%.

Шкоди виплачує «Дністер» дуже скоро, а оцінку шкід переводить разом з делегатом і з членами місцевими. До 31. грудня 1901. виплатив «Дністер» 5.075 відшкодовань в сумі 2,656.787 кор.

Члени «Дністра» можуть без перешкоди затягати позички в Банку краєвим і касах ощадности, бо каси ті приймають поліси «Дністра» при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечити через «Дністер» — капітали на дожитте, посмертні капітали, посаги, ренти і т. д. — краківським Товариством, а з провізії від тих обезпечень відступає «Дністер» часть на рускі добродійні цілі.

Агенції передає «Дністер» радо селянам, господарям, особливо де нема «Дністра». Агенти заробили 349.486 кор. провізії.

Селяне! убігайте ся тільки о агенції «Дністра».

Від огню обезпечайте ся тільки в «Дністрі».

На жите обезпечайте ся тільки через «Дністер».

**Надіслане.**

**Фізикально-дієтична Лічниця Д-ра А. ТАРНАВСКОГО**  
в Косові (за Коломиєю, заліз. станція Заболотів)  
отворена до кінця жовтня. 10 15

**НАКЛАДОМ ХОЙНАЦКОГО.**

Лев Лопатинський.

**ЯБЛОЧНИКАР**

комедія в 1 акті, опрацьована після німецького.

Ціна 40 сот.

Набути можна в Ставропільській книгарні у Львові

**Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1902.**

(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
	6:10	з	Кракова, Берлина, Варшави, Відня	6:25	до	Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потутор	
	6:20	з	Чернівців (Іцкан, Галацу), Чорткова	6:30	до	Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний	
	6:50	з	Брухович, шод. від 15. мая до 14. вер. вк.	6:43			дв. Підзамче
	7:45	з	Янова	6:35	до	Лавочного (Пешту) Борислава, Дрогобича	
	7:40	з	Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	8:30	8:40	до	Кракова (Відня, Праги), Берлина
	8:00		на дв. головний	2:55	9:02	до	Лавочного, Хирова, Калуша
	8:10	з	Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова	9:15	до	Янова	
	8:15	з	Соналя, Рави рускої	9:50	до	Веледи, Соналя, Любачова	
1:35	8:50	з	Кракова, Відня, Праги, Берлина	10:30	до	Чернівців, Потутор	
	10:25	з	Ряшова, Любачова	10:40	до	Тернополя, Потутор, дв. Підз.	
	11:55	з	Станиславова (Кересмезе, Потутор)	10:57			дв. гол.
	1:10	з	Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава	1:25	до	Янова від 1. мая до 15. вересня в неділю і свята	
	1:23	з	Янова	2:15	до	Брухович від 15. мая до 14. вересня в неділі і свята	
2:20		з	Підволочиск, Копичинців на дв. Підз.	3:05	до	Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
2:35			на дв. голов.	3:15	до	Янова щоденно від 1. мая до 30. вер.	
	3:14	з	Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і св.)	3:26	до	Брухович шод. від 1. мая до 15. вер.	
	4:40	з	Самбора, Стрия, Скольного (1/5-30/9)	3:30	до	Ряшева, Хирова, Любачова	
	5:11	з	Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.				
	5:35		" " на дв. голов.				
1:45	5:40	з	Чернівців, Іцкан				
	5:50	з	Кракова				
<b>Ніч</b>							
	6:00	з	Соналя, Бежаця і Любачова	12:45	6:10	до	Станиславова, Жидачева
	8:04	з	Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і св.)	6:20	до	Кракова (Відня, Берлина, Варшави)	
	9:12	з	Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і св.)	6:30	до	Янова від 1. мая до 15. вер. будні дни	
12:15	9:20	з	Чернівців, Букарешту				авід 15. вер. до 30. цвіт. 1903. щоденно
	9:25	з	Янова (від 1. мая до 30. вер. в нед. і св.)	6:35	до	Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова	
				7:10	до	Соналя і Рави рускої	
8:40	9:50	з	Кракова, Відня, Берлина) Ясла, Розвадова	8:16	до	Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і св.)	
2:31	10:03	з	Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)	8:25	до	Перемшля	
	10:02	з	Підволочиск (Київа) Бродів на дв. . . .	9:00	до	Підволочиск, Бродів гол. дворець	
	10:20		" " на дв. голов.	9:20			дв. Підзамче
	10:50	з	Лавочного (Пешту) Хирова Калуша	10:05	до	Янова від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.	
	3:14	з	Тернополя, Грималова на дв. Підзамче	10:30	до	Іцкан, Чорткова	
	3:35		на дворець головний	11:00	до	Кракова, Відня, Варшави, Праги	
				11:10	до	Підволочиск, Бродів дв. головний	
				11:32			дв. Підзамче
				4:15	до	Кракова, Відня, Праги, Самбора	
				5:50	до	Брухович від 15. мая до 14. вер. шод.	

**ЗАМІТКА:** Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно європейський ріжнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць державних (ул. Красіцьких ч. 5.) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їади.

**За певну і добру льокацію поручаємо**

- 4 ½% листи гіпотечні
- 4% листи гіпотечні коронові
- 5% листи гіпотечні преміювані
- 4% листи товариства кредитового земского
- 4 ½% листи Банку краєвого
- 5% облігації Банку краєвого
- 4% позичку краєву
- 4% облігації пропінацийні і всілякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнішій курсі деннім.

**КОНТОРА ВИМІНИ**

ц. к. упр. гал. акц.

**БАНКУ Гіпотечного**